

Vanhustyön Trainee on työelämän win-win

Väitetään, ettei vanhustyö kiinnosta nuoria. Samaan aikaan vanhustyössä on selkeä tarve saada lisää työvoimaa kun väestö ikääntyy ja hoivan tarve kasvaa. Vanhustyön Trainee -ohjelman ainutlaatuinen konsepti on tarjonnut jo 120 työttömälle nuorelle mahdollisuuden tutustua vanhustyöhön työllistymisvaihtoehtona. Ohjelmassa nuoret ovat saaneet vahvistettua työelämätaitoja ja saaneet myös uusia ystäviä.

Vanhustyön Trainee -ohjelma on vanhustyöhön ja vanhustyön opintoihin valmentava ohjelma. Ohjelmia on toteutettu Tampereen Koivupirtissä ja Vanhus- ja lähimmäispalvelun liitossa vuodesta 2013 saakka. Rahoitukseen osallistuvat paikalliset ELY-keskukset. Vastaavaa toimintaa ei toteuteta missään muualla Suomessa.

Trainee-ohjelmilla kurotaan umpeen sukupolvien välistä kuilua

Monelle ohjelmaan tulevalle nuorelle vanhuus on vieras asia. Omat isovanhemmat ovat yleensä vielä työelämässä eikä vanhempiin sukupolviin ole omakohtaista kontaktia. Usein nuori kohtaa perehdytysjaksolla ensimmäistä kertaa elämässään muistisairaana vanhuksen. Nämä kohtaamiset herättävät paljon tunteita: yksi liikuttuu, toinen pelästyy. Vähitellen vanhuudesta tulee luonnollista ja ikäihmiset osataan ottaa paremmin huomioon myös ohjelman ulkopuolella. Kiinnostus, ymmärrys ja arvostus ikäihmisiä kohtaan kasvavat.

Sama elämäntilanne yhdistää

Ikäeroista, kieliongelmista ja erilaisista taustoista riippumatta nuoria yhdistää yhteinen päämäärä: tulla hyväksi vanhustyöntekijäksi. Vertaistuellana on keskeinen rooli ohjelman aikana. Yhdessä yritetään ymmärtää vanhuutta, haetaan opiskelupaikkoja, sparrataan toinen toista työhaastatteluihin, muistutetaan käsidesin käytöstä ja välillä valvotaan poissaoloja ja myöhästymisiäkin. Ryhmässä toimiminen ja yhteistyö erilaisten persoonallisuuksien kanssa valmentavat muiden huomioimiseen myös työelämässä.

Tukena ohjaaja ja mentori

Aikuisuutta, turvallisuutta ja työelämäkokemusta nuorille tarjoavat Trainee -ohjelmien ohjaajat ja työpaikan mentorit. Trainee -ohjaaja on luotettava aikuinen, joka on aidosti kiinnostunut nuoresta ja hänen tulevaisuudestaan. Ohjaaja jakaa nuoren kanssa ilot ja surut, on tarvittaessa yhteydessä hänen palveluverkostoonsa, auttaa asioimaan päivähoidon kanssa ja työttömyysturva-asioissa Kelan kanssa, tukee asuntoasioiden hoitamisessa ja selvittää oleskelulupatilannetta. Ennen kaikkea ohjaaja on se aikuinen, joka auttaa huomaamaan nuoren omia onnistumisen kokemuksia, rohkaisee ja kannustaa, mutta asettaa myös rajoja.

Työkoikeilupaikalla kannustuksesta ja rajojen asettamisesta vastaa koulutettu mentori. Mentorit ovat kokeneita työntekijöitä, jotka paitsi perehdyttävät ja opastavat nuoria työelämäänsä myös tarjoavat heille vastuullisen vanhustyöntekijän mallia.

Vanhustyön Trainee -nuoret ilahduttavat vanhuksia erilaisilla aktiviteeteilla Koivupirtissä

Työnantajien panosta tarvitaan

Trainee -ohjelmien toteutumiseen tarvitaan yhteistyötä vanhustyön työnantajien kanssa. Trainee-nuoret eivät ole valmiita työntekijöitä. Joskus kompastellaan, joskus tärkeimmät opit saadaan vasta erehdysten kautta. Työnantajilta siis odotetaan myös ymmärrystä. Vuosien aikana tehty työ on kuitenkin alkanut tuottaa tulosta: tutuilla työpaikoilla tiedetään jo, millaisella perehdytyksellä Trainee-nuoret tulevat työkokeiluun, ja heidän arvonsa varsinaisten työntekijöiden lisänä on alettu huomata. Yhä useammin työpaikoilta tulee iloisia uutisia onnistumisista.

Vanhustyön Trainee -ohjelmassa on pääkaupunkiseudulla ja Pirkanmaalla ollut mukana yli 20 työnantajaa vuosien 2013–2015 aikana. Tämä osoittaa sen, että myös työpaikat ovat kiinnostuneita nuorten työllistämisestä.

Trainee -ohjelmalla on pitkäjänteisiä vaikutuksia nuorten työllistymiseen

Vanhustyön työvoiman turvaamiseksi tarvitaan uusia väyliä työelämään. Vanhustyön Trainee -ohjelma on selkeästi osoittautunut yhdeksi varteenotettavaksi mahdollisuudeksi. Ohjelma on avannut nuorille ovia opintoihin ja vanhustyön ammatteihin. Trainee -ohjelma on onnistunut vaikuttamaan nuorten yksilöllisiin tulevaisuuden- ja työllistymissuunnitelmiin positiivisesti.

Nuorten työhakijoiden ja vanhuspalveluita toteuttavien työnantajien kokemukset osoittavat, että Trainee -ohjelmaa tarvitaan ja sitä voidaan laajentaa järjestökentässä. Vanhustyö on nuorille mahdollisuus. Hyväksi todetun toiminnan kehittämistyö jatkuu Koivupirtissä ja toivottavasti myös uuden rahoituksen myötä Vallissa.

Helsingissä 16.11.2015

Vanhustyön Trainee -hankkeiden suunnittelijat

Suvi Hiltunen, Vanhus- ja lähimmäispalvelun liitto ry

Tuija Luhtala, Koivupirtin säätiö